„БРАНИК“ ИЗЛАЗИ
СВАКИ ПУТА НА НЕДЕЉУ,
осим на дан после света.

Претплата и огласи
шаљу се на администрацију
а рукописи
уредништву „БРАНИКА“
у НОВИ САД.

Рукописи се не враћају.

БРАНИК

ОРГАН СРПСКЕ НАРОДНЕ СЛОБОДОУМНЕ СТРАНКЕ

ЦЕНА ЈЕ „БРАНИКУ“
за годину: К 28 или 35 дин.
на по године: К 14 или 17½ дин.
на четврт год.: К 7 или 8¾ дин.

Појединн бројеви стају
10 потура.

ОГЛАСИ
рачунају се 10 потура од реда
ситних слова.

Уредништво и администрација
»Браника« налази се у кући
дра Мих. Полита-Десанчића, грчко-школска ул. бр. 11.

Број 14. У Новом Саду, у недељу 22. јануара (4. фебруара) 1906. Година XXII.

Епархијске скупштине и наша автономија.

Могли бисмо се радовати, што је са епархијским скупштинама почело живље кретање у нашем народно-црквеном автономном животу. То је баш и била намера, кад се стварале установе у нашој народно-црквеној автономији, да буде нека средња веза између сабора и општина, односно између највиших автономних власти, и власти у црквеним општинама. Ту средњу везу требали су да испуне епархијске скупштине и епархијски административни и школски одбори.

Данас смо сви на чисто у том, да су установе, које су у тој намери грађене, непотпуне и да садржавају много мане и недостатке. Ово се разјашњава тиме, да су те установе грађене на брзу руку. Но ипак се при тим установама види, да је намера била, да се од онога сувише нивелирајућега строја у општинама одступи, и нешто конзервативније створи, па је дошло до тога, да се у епархијским скупштинама и ако у малој мери увело и неко сталешко заступство.

Но главна цел је ипак била да са стварањем епархијских скупштина наш автономни живот почне јаче пулсирати, па да буде и неки бедем ако би у вршку или периферијама наш автономни живот почео странпутицом ићи.

Но према оном како су данас радикали нашу народно-црквену автономију у ћор-сокак довели, могло би се на пулсирање автономнога живота у епархијама применути оно што је један ратар рекао, кад је са кишом дошао и лед: хвала ти Боже на киши што сам измолио, али нехвала на леду!

Агитација која се данас од стране радикала развија при изборима за епархијске скупштине — та прелази сваку меру и изопачава читаву установу, која треба да се креће у оквиру народно-црквенога живота, где немогу и несмеју бити меродавни политичко-партајски одношаји. Али у главном органу радикалне странке, ту се за епархијске скупштине *партајски* агитира као за какве политичке изборе. Ту се у чланцима формално харангира, са партајском страшћу позива народ да бира „чврсте и одлучне радикале“, јер ако друге бира ти ће „*народ преварити*“. Тога нигде на свету нема. Волели бисмо ми видети шта би Мађари Калвини рекли, да у каквом Кошутовачком листу изађе чланак, који позива народ да несме бирати у конвент Тису или Банфија зато што нису Кошутовци.

Ми кад смо стварали установу епархијских скупштина, нисмо је стварали за радикале, већ за *читав народ*. Радикалство терати и на народно-црквеном пољу, то не само да је бесмислица, већ и неваљалство.

Данас како су радикали довели нашу народно-црквену автономију у ћор-сокак, многима српским родољубима, искреним пријатељима наше цркве, нашега православља, намеће се нехотице питање: да ли је наша народно-црквена автономија, коју већ 40 година градимо, грађена на *здравој основи* према духу и строју наше источне цркве?

Што се нас тиче, *ми се некајемо за оно што смо чинили у грађењу наше народно-црквене автономије.* За нас неможе бити меродавно, што су радикали са својом демагогијом изопачили нашу народно-црквену автономију. На народу, на свесном народу је да томе даде коректуру.

Ми нисмо никад делили, па нећемо никад делити оно клерикално гледиште, да епископални карактер наше цркве искључује саучешће световнога елемента у спољној управи наше цркве. Источна православна црква се поред основних канона, акомодира у својим спољним односима разним народима, па зато је у разним државама спољна управа цркве различна.

Злогласни синодски операт сасвим је ово из вида изгубио, па је тај синодски операт изазвао оно неповерење према нашој јерархији, које је после нашло израза и у неповерењу према тако званом јединственом статуту. Данас може наша јерархија према радикалној струји да увиди, какву је велику погрешку учинила, кад се није *за времена* споразумела са народно-црквеним сабором, док су у њему још водили реч солидни елементи у српском народу.

Данас избори за епархијске скупштине доказују, да наша народно-црквена автономија иде *низбрдице*. Што је данас радикалски саборски одбор постао *уставарабарски* одбор, то радикале не женира. Оно што је он пребацивао „хајдучком“ саборском одбору, то он тера као „дахијски“ саборски одбор. Али ми питамо докле тако?

⊙

Криза у Угарској.

Гроф Јулије *Андраши* отпутовао је с одговором ексекутивног одбора удружене опозиције у Беч, где га је јуче краљ примио у посебну аудијенцију. Тај је одговор, као што тврди Фрања Кошут, ексекутивни одбор донео једногласно, те отуда видимо, да на супрот распростртим гласовима међу одборским члановима влада потпуна сагласност.

У свом одговору ексекутивни одбор удружене опозиције изашао је пред краља с извесним пропозицијама, те даљи преговори између краља и коалиције зависе од тога, да-ли ће краљ одговор ексекутивног одбора усвојити као основу даљих преговора или не. У опозиционим круговима пак држе, да ће краљ, пре него што буде решио о овом одговору, саслушати и Фрању Кошута као председника ексекутивног одбора.

Сами опозицаони листови мађарски признају, да споразуму између краља и удружене опозиције мађарске стоје на путу још *врло велике тешкоће*, те је по томе оптимизам за сада још неоправдан.

Гроф Андраши ће се свакако још у току данашњег дана вратити из Беча у Будимпешту, те ће ексекутивни одбор већ данас у суботу држати седницу, на којој ће гроф Андраши реферисати о резултату своје аудијенције код краља. Ако би пак гроф Андраши још у суботу морао остати у Бечу, седница ће се ексекутивног одбора одржати у недељу. После ове седнице одржаће поједине странке своје конференције.

Одговор ексекутивног одбора.

У одговору ексекутивног одбора, који је гроф Андраши однео краљу у Беч, као што то дознаје бечки „Zeit“, *ни јоше се не попушта* од адресе, коју је сабор поднео краљу још месеца марта прошле године. Краљев ће одговор опет гроф Андраши донети у Будимпешту и о том ће одговору у један мах, једног дана и једног сата расправљати све четир коалиране странке. Тада ће странке први пут упознати краљеву поруку, одговор ексекутивног одбора и краљеву одлуку на овај одговор, те ће странке имати да одлуче, хоће-ли се борба даље наставити или не.

Новости из места и из народа.

Нови Сад, 21. јануара 1906.

— **На знање.** Своје врло поштоване спољне сараднике и дописнике, који пожурују публиковање својих послатих радова у „Бранику“, молимо да се стрпе. Због страјка слагача не можемо ми сами да штампамо све што би хтели. Из тог разлога морала је данас да изостане и биографија пок. великог српског добротвора Ђоке Радака.

— **Новосадско техничко раденичко друштво** приређује у корист своје болничке благајне у недељу 11. фебруара 1906. (п. р.), у просторијама стрељачког друштва са светском поштом и игранком скопчану забаву. На игранци ће свирати капела ц. и кр. 70. пешачке пуковније. Почетак у 8 сати у вече.

Новости са стране.

— **Насртљивост Немаца према нама механима, немарним, попустљивим Словенима.** У Немачкој израђује се сада закон, по коме ће држава од Пољака одузимати њихову земљу по цену коју државни чиновници одреде.

Та земља даваће се онда Немцима и тако ће се истребити и потиснути Словени из своје прастаре дедовине, а њихова огњишта заузеће Немци, као што су већ и код нас преотели многа некад чисто српска места.

Ваљда нигде на свем свету не има чуда ни насиља као што га у Немачкој има, а они се при томе праве још да су културни, просвећени. А ми Срби куд смо немарни, т'д још и помажемо, подижемо, насељујемо сами на најглупљи начин насртљиве те Немце и друге странце међу нас.

— **Занимљива операција.** Ономад је у Прагу, као што један тамошњи лист јавља, на хируршкој клиници чешкога универзитета, шеф клинике проф. др. *Кукула* оделио две заједно сраслe сестре Розу и Јозефу Блажек. Организми обеју сестара после операције самостално су почели функционисати.

НОВИЈЕ.

Битољ, 20. јануара. Више ресанскога села Козјака, неколико турских зликоваца сачекали су 3 сељака, који су носили преко 250 златних турских лира, што су многи радници из Америке послали својим укућанима по околним селима, и све су опљачкали. Власти нису ништа предузеле, да разбојнике пронађу.

Цетиње, 20. јануара. Овде је био велики митинг грађана, на коме је изјављена солидарност Црне Горе у борби, коју данас Србија води. Митинг је био сјајно похођен и донео је резолуцију, којом уверава, да је *Црна Гора за остварење српских идеала готова принети најтеже жртве,* да је душом и срцем на страни браће из Србије у борби њиховој за економску независност и да се нада, да ће Србија истрајати у започетој оправданој борби са непријатељима српске и балканске слободе. Са митинга је послан телеграфски поздрав Бугарима, преко софијске трговинске коморе.

ТЕЛЕГРАМИ

уредништву „Браника.“

Положај у Угарској.

Будимпешта, 21. јануара. Јучерашња аудијенција грофа Андрашија код краља није донела никакво разбистрење положаја. **Највећа је неизвесност** у погледу тога, шта коалиција предлаже, као и у погледу тога, како је краљ примио те предлоге. Андраши ће можда сутра добити краљев одговор.

Сукоб Аустро-Угарске са Србијом.

Београд, 21. јануара. Србија је готова, да учини први корак за споразум са Аустро-Угарском и да у уговору о царинском савезу с Бугарском учини све измене, које Аустро-Угарска жели. (Ово нам јавља будимпештански Кресп.-Биро. Ми у ову вест не верујемо. Ур. „Бр“.) Скупштина је примила дневни ред, који потпуно одобрава држање владе у сукобу с Аустро-Угарском.

Борба државе с црквом у Француској.

Париз, 21. јануара. У црквама се узима инвентар. У цркви св. Петра гомила се противила инвентарисању. Црквена врата је власт морала обити, а унутри у цркви морадоше заузети подигнуте барикаде. Било је велике туче и на обе стране рањених. Многи су ухапшени. (Како је ступио у крепост закон о одељивању цркве од државе у Француској, то државне власти сад пописују ствари по црквама. Клерикали и националисте се томе живо опиру, те зато и долази до оваких сукоба. Ур. „Бр.“)

Министарска криза у Италији.

Рим, 21. јануара. Министарски кабинет Фортиса поднео је оставку.

Несрећа у цркви.

Беч, 21. јануара. У жупној цркви у Алтлерхенфелду неко повика: „ватра!“ Мада не беше ватре, настаде паника; једно је дете угушено, 20 особа тешко, а 40 лако озлеђено.

Управник: Др. Мих. Полит-Десанчић.
Одговорни уредник: Јанко Перић.

ПОЗИВ.

Српска Штедионица као Задруга у Ст. Сивцу

држаће 2. (15.) фебруара о. г. у 2 сата после по дне у учитељичиној школи своју

V. РЕДОВНУ ГЛАВНУ СКУПШТИНУ

на коју се п. н. чланови учтиво позивају.

ПРЕДМЕТИ:

1. Извештај управе о раду задруге у прошлој години и предлог о подели чисте добити.
2. Поднашање годишњег рачуна.
3. Извештај надзорног одбора.
4. Давање опроснице управи и надзорном одбору.
5. Избор 4 члана управног одбора.
6. Избор надзорног одбора.
7. Молба књиговође о повишици плате.
8. Евентуални предлози.
9. Избор 5 чланова за оверовљење скупштинског записника.

50 (1—1) УПРАВА.

ПОЗИВ
на
Ш. РЕДОВНУ ГЛАВНУ СКУПШТИНУ

Српске Честичарске Кредитне Задруге у СТ. КЕРУ

која ће се одржати у четвртак 9. (22.) фебруара 1906. у српској црквено-општинској писарници у 1 сат по подне.

ДНЕВНИ РЕД:

1. Избор три члана за оверовљење присут. честичара.
2. Извештај управ. и надзорног одбора о раду у прошлој години.
3. Предлог управ. и надзор. одбора о под. чиста добит.
4. Давање разрешнице управ. и над. одбору.
5. Избор пет чланова управ. одбора.
6. „ „ „ надзор. „
7. „ три члана за оверовљење скупшт. записника.
8. Решавање за отварање II. кола.
9. Евентуални предлози.

49 (1—1) УПРАВА.

ПОЗИВ
на
II. РЕДОВНУ ГЛАВНУ СКУПШТИНУ,

која ће се одржати 15. фебруара 1906. год. у 8 сати пре подне у заводским просторијама са овим дневним редом:

1. Оверовљење чланова скупштине и закључак о правилном саставу исте.
2. Извештај управе о друштвеном пословању и поднашање биланције и закључних рачуна.
3. Извештај надзорног одбора о пословању свом и о прегледању биланције и закључних рачуна,
4. Закључак о издавању разрешнице управи и надзорном одбору.
5. Предлог управе о подели постигнутог чистог добитка.
6. Избор надзорног одбора.
7. Избор двојице чланова главне скупштине за оверовљење скупштинског записника.

УПРАВА

Народне Кредитне Банке деонич. друштва у Сентомашу.

Примедба: По §. 24 друштвених правила у главној скупштини имају право гласања лично или по опуномоћеницима они деоничари који своје деонице 8 дана пред главну скупштину у друштвену касу депонују.

51 (1—1)

ВУЧЕЊА 5 ВУЧЕЊА.

Најскорија вучења следећих пет срећака одржаће се

главни згодитак **К 90.000** главни згодитак

3% аустр. боденкредитне срећке од 1880. год. вучење 15. фебруара

главни згодитак **К 200.000** главни згодитак

3% угарске хипотекарне срећке вучење 24. фебруара

главни згодитак **К 30.000** главни згодитак

Угарског црвеног крста срећке вучење 1. марта

главни згодитак **К 30.000** главни згодитак

Базилика срећке вучење 1. марта

главни згодитак **К 300.000** главни згодитак

Вароши Беча срећке вучење 1. марта

Горње срећке могу се добити по најјефтинијој дневној цени код

круна **35 милијона** круна деоничарска главница — круна **36 милијона** круна

новосадске филијале резервни фонд

Пештанске Угарске Комерцијалне Банке

господска улица бр. 12

Прима налог за куповину срећака ДОМОВИНСКЕ ШТЕДИОНИЦЕ

која ће се скорим пустити у промет.

Врши све берзанске налоге под најпогоднијим условима

Све потребне обавештаје даје брзо и бесплатно.

48 (1-3) **Са филијалом може се СРПСКИ КОРЕСПОНДИРАТИ И ПРЕГОВОРЕ ВОДИТИ.**

ПОЗИВ
на
VII. редовну главну скупштину

„Српске Честичарске Кредитне Задруге у Новоме Саду,“

која ће се држати дана 5. (18.) фебруара 1906. у 2 сахата после подне у згради (IV. разреду) српске више девојачке школе.

ДНЕВНИ РЕД:

1.) Оверење присутних чланова.
2.) Извештај управе о раду Задруге у прошлој години 1905 ој.
3.) Поднашање билансе и закључног рачуна.
4.) Извештај надзорног одбора.
5.) Предлог управе и надзорног одбора о подели чистог добитка.
6.) Давање разрешнице управи и надзорном одбору.
7.) Извештај управе о учињеним и свршеним припремама за престајање задруге као такове, и за претварање исте у деоничарско друштво.
8.) Предлог управе о употреби резервног фонда.
9.) Избор ликвидационог одбора са овлашћењем да сав покретни и непокретни иметак са активама и пасивама преда у власништво деоничарског друштва у које се претвара.
10.) Овлашћење садашњег надзорног одбора, да своје пословање обавља за читавог трајања ликвидације.
11.) Избор пет скупштинара за оверовљење скупштинског записника.

У Новом Саду, 19. Јануара (1. фебр.) 1906. год.

УПРАВА.

Срске Честичарске Кредитне Задруге у Новом Саду.

Извадак из друштвених правила §. 45. На главној скупштини имају право гласа сви редовни чланови, који су своје честице до краја пропле рачунске године на свом имену имали, или су их до тог времена на своје име преписали.

Чланови, који желе на скупштини своје право да врше, ваља своје овласнице за гласање (гласанице) најмање 2 дана пре скупштине код задруге да изваде.

45 1—2

ПОЗИВ
на
главну скупштину за конституисање
„Српске Штедионице деоничарског друштва“
са седиштем
у Новом Саду,

која ће се држати у недељу 5. (18.) фебруара 1906. год. у 3 сата после подне у згради (IV. разреду) српске више девојачке школе.

ДНЕВНИ РЕД:

1. Избор председника и перовође скупштинског.
2. Извештај оснивачког одбора о свршеном упису деоница друштва са називом: „Српска Штедионица деоничарско друштво,“ коме је седиште у Новом Саду.
3. Поднашање нацрта основних правила деоничарског друштва које се оснива и решавање о томе.
4. Донашање одлуке о коначном конституисању деоничарског друштва, и давање разрешнице оснивачима.
5. Избор управе и надзорног одбора.
6. Овлашћење управе за примање свог покретног и непокретног иметка Српске Честичарске Кредитне Задруге у Новом Саду са активама и пасивама.
7. Предлози.

Извадак из трговачког законика од год. 1875. чл. XXXVII. §. 155.: Скупштина за конституисање може доносити само таке правомоћне одлуке, ако су у њој лично или по заступању учествовали најмање седам уписника, који престављају $^1/_4$ део уписаних деоница.

У Новом Саду, 19. јануара (1. фебр.) 1906. год.

УПРАВА

„Српске Честичарске Кредитне Задруге У Новом Саду,“

као

ОСНИВАЧКИ ОДБОР

„Српске Штедионице деоничарског друштва у Новом Саду“.

Пера Ракић с. р. председник. — **Ђорђе Ивковић** с. р. подпреседник.

47 (1—1) ЧЛАНОВИ:

Ђорђе Велић, Паја Гостовић, Гавра Иванчевић, Алекс. Јорговић, Глиша Летић, Сава Могин, Младен Максимовић, Ђока М. Поповић, Ђока Пушић, Васа Штрангаров, Др. Сима А. Ћирић.

Власник и издавалац: Деоничарско друштво „Браник“.

Штампарија деоничарског друштва „Бранника“